No 1897

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franko door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 21 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 20 Julij.

Een blos van schaamte, zeiden wij gisteren, is ons naar het hoofd gevlogen bij het lezen der onwaardige nota's van den heer van Hall aan den Kardinaal Antonelli. Uit hetgeen wij gisteren hebben behandeld, omtrent de beweeringen van onzen minister over de pauselijke allokutie, zullen onze lezers hebben beseft, dat ons tevens eene niet geringe verontwaardiging heeft aangegrepen, toen wij hebben gezien dat zelfs de heer van Hall, ook namens de Katholieken, bij den Paus heeft geklaagd, dat hij in zake des geloofs gezegd heeft aan zijne Kardinalen, wat de Kerk leeraart omtrent de reformatie. De heer van Hall vordert niets minder, dan dat de Paus, zoo dikwerf zijne taal publiek worden moet, zal hebben te zwijgen over de zaken des geloofs, die aan Protestanten onwelgevallig kunnen zijn. Volgens de leer van den heer van Hall, zal de Paus, die het Opperhoofd der over de geheele wereld verspreide Katholieke Kerk is, niet anders meer mogen handelen over de zaken des geloofs en over de tegen de Kerk strijdende dwaalleer en dwaalleeraren, dan in het geheim. En let wel, dat dezelfde heer van Hall vooral er op drukt, dat de regeringen, in hunne allokutien en manifesten, zorgvuldig moeten vermijden te zinspelen op de geschiedenis van verwijderde tijdperken, indien de gebeurtenissen, die zij in het geheugen terugroepen, betrekking hebben op de godsdienstige worstelingen, *die in den tegenwoordigen staat van beschaving gelukkiglijk niet schijnen te kunnen worden hernieuwd*. Dat heeft de heer van Hall den moed te schrijven, en na de troonrede, die een nadrukkelijk beroep deed op de godsdienstige worstelingen, als zij, het protestantsch "nationaal eergevoel" vleit, en daardoor heenwijst naar den strijd der reformatie bij haar optreden, en na de jongste godsdienstige agitatie, die, zoo zij door hem niet in het leven is geroepen, ten minste door hem is aangegrepen om zich op het ministerieële kussen te verheffen, en door hem wordt levendig gehouden, ten einde de in het rumoer bemagtigde regering in handen te houden. Hij, de man, die minister werd in en door de godsdienstige worsteling, die er door staande tracht te blijven; hij beweert, dat de tegenwoordige beschaving die godsdienstige worsteling niet meer gedoogt, en wil daarom dat de Paus óf zal zwijgen, óf althans niet zal spreken als Paus. Dit is niet slechts vol tegenspraak, maar er is daarin, gelijk wij bereids gezegd hebben, eene zoo kwalijk verborgene sluwheid, dat zij aan publiek ten toongestelde onbeschaamdheid gelijkt. Men kan zich verbeelden welke indruk kan worden gemaakt door zulk eene taal, van zulk een man, in zulke omstandigheden gebezigd, als gansch Europa weet te waardeeren. Die indruk kan niet zijn die van achting; al is het dat men te beleefd zal zijn om dat te laten gevoelen. Intusschen zal de diplomatie niet nalaten over ons gouvernement, dat nu den vreemde den Koning en het vaderland vertegenwoordigt, minachtend de schouders op te halen, omdat deze dan het "nationaal eergevoel" handhaven, waaraan het vorig ministerie zou zijn te kort gebleven!

Maar wij zijn niet aan het einde der zeer onwaardige praktijken van den heer van Hall, waarmede hij buitenlands meent de aloude eer van trouw aan het gegeven woord te moeten ophouden. Men bezit zich haast niet, als hij in zijne jongste nota, om van de eerste te zwijgen, begint te spreken van hetgeen de regering oirbaar heeft gevonden, ten einde grondwettig en internationaal regt te niet te maken. Wij zeggen internationaal, niet alsof de Paus vreemdeling ware als Opperhoofd der Kerk; maar omdat de met den Paus aangegane verbindtenissen overal in Europa gelden als internationaal regt. Wij drukken daarop reeds bij voorraad, omdat de heer van Hall, gelijk later blijken zal, den Paus het regt wil ontzeggen, om voor de Katholieken, wiens kerkelijk Opperhoofd hij is, te spreken.

Doch dat onderzoeken wij in een volgend Nommer.

Het *Journal des Débats* waagt er zich aan een derde artikel over de Hollandsche quæstie op te nemen. Een onzer vrienden heeft reeds gisteren in ons blad een enkel woordje van dat dwaze artikel gezegd; de *Echo universel* bespreekt het heden op uitnemende wijze; ook wij stellen ons voor er in het breede op terug te komen.

Desniettemin achten wij ons verpligt onverwijld de aandacht te vestigen op den volzin, waarmede het aan de *Débats* toegezonden artikel besloten wordt. Voornamelijk, omdat wij dien volzin in eenige binnenlandsche bladen uit de *Débats* haastig overgenomen hebben gezien, en het niet onbelangrijk is de valschheid van den inhoud van dien volzin in het ware licht te stellen.

De vertaling van den bedoelden volzin luidt in de *Amsterdamsche* aldus: »Wij vernemen, dat de Paus, bij een zeer onlangs genomen besluit, aan de Bisschoppen, die de zetels der R. K. Kerk in de Nederlanden moeten bezetten, heeft gelast, om tot nader order de inbezitneming daarvan te verdagen."

Zoo veel woorden, zoo veel onwaarheden. De Paus weet, dat de bisschoppelijke zetels, op zijnen last, door de katholieke Kerkvoogden in Nederland sints geruimen tijd in bezit genomen zijn, en heeft dus niet kunnen gelasten, »tot nader order de inbezitneming daarvan te verdagen." Het beweeren van de *Débats*, gretig door bladen als de *Nederlander* en de *Amsterdamsche* overgenomen, is dus valsch en logenachtig.

Zie hier wat er van de zaak is.

In de nota van den heer van Hall, den 10 Mei aan Zijne Em. Kardinaal Antonelli overhandigd, lezen wij: »Het zou voor de Nederlandsche regering zeer van belang zijn de meening te kennen van Zijne Heiligheid betreffende de mogelijkheid en het nut, er om eenige veranderingen te maken in de organizatie van de bisschoppelijke hierarchie, inzonderheid ten aanzien van de effektieve vestiging van aartsbisschoppelijke of bisschoppelijke zetels in steden als Utrecht en Haarlem."

Volgens de vertaling der, vermoedelijk in het Italiaansch gestelde, nota van Z. Em. den Kardinaal, Sekretaris van Staat, van den 1 Junij, werd op dit punt aldus geantwoord: »De ondergeteekende meent dat men uit de beschouwingen, die voorafgaan, gemakkelijk kan besluiten tot de moeijelijkheid, waarin de H. Stoel zich zou bevinden om te kunnen treden in plannen van veranderingen *in de reeds gekonstitueerde bisschoppelijke hierarchie*, ten aanzien van eenige gedeelten van het genoemde koninkrijk." Wat volgt heeft ten doel te betoogen, dat de vrijheid der Katholieken om zich te organizeeren, gelijk het hun voegt, erkend is »*sans aucune restriction*" en dat uit die organizatie geen nadeel voor de niet-katholieken zou kunnen geboren worden. Daarop vervolgt de Kardinaal, Sekretaris van Staat aldus: »Ten overvloede, het is nuttig hier te doen opmerken, hoe de H. Stoel, naauwkeurig in overweging genomen hebbende den aard van landen bewoond door eene bevolking van gemengde godsdienst, van den aanvang gezorgd had om aan de vijf Bisschoppen de instruktien te doen toekomen overeenkomende met hetgeen de voorzigtigheid voorschreef; een enkelen van hen zelfs magtigende bepaaldelijk aangaande het opnemen van zijn verblijfplaats, in het geval dat het, om redenen van voorzigtigheid, raadzaam zou geoordeeld worden, om die voorshands elders te vestigen dan in de hoofdplaats [van het Bisdom], gelijk dit juist nuttig geoordeeld is met name ten aanzien van de eerste der twee voornoemde steden."

Derhalve: ten aanzien van de reeds gevestigde bisschoppelijke zetels kon in geene voorstellen van wijziging getreden worden; maar de H. Stoel heeft aan de Bisschoppen instruktien gegeven, waarbij een enkele van hen, met name de Aartsbisschop van Utrecht, gemagtigd wordt zijne verblijfplaats voorshands elders te vestigen dan in de hoofdplaats van zijn diocees.

Welk antwoord gewordt den H. Stoel op zijne waarlijk wijze en inschikkelijke taal, van den kant des heeren van Hall? Wij onthouden ons dat antwoord te qualificeeren, maar behooren: wij zeggen niet, elk Katholiek, maar elk fatsoenlijk mensch zal gevoelen, welke qualifikatie het verdient. De heer van Hall antwoordt aldus: »Wat betreft de wenschelijke veranderingen, de ondergeteekende heeft in last te doen opmerken, dat de regering des Konings beter dan elk ander in staat is te weten, wat de orde en de rust in het koninkrijk der Nederlanden zou kunnen verstoren, en dienvolgens hare maatregelen te nemen, *et de prendre ses mesures en conséquence.*" Wat ten aanzien der autorizatie betreffende de verblijfplaats der Bisschoppen gezegd is, geeft aanleiding tot de volgende tirade: »De Koning der Nederlanden ziet gaarne daarin een bewijs, dat het hof van Rome de gevaren niet miskent, welke de handhaving der orde en der openbare rust in de genoemde steden zou kunnen loopen.

»De pauselijke regering doet in hare nota verklaren, »dat zij voor gewoonte heeft alle zaken zooveel mogelijk te regelen overeenkomstig de behoeften van plaatsen en tijden." Deze gedragsregel, de regering van den Koning der Nederlanden kan daaraan niet twijfelen, zal den H. Vader er toe brengen om definitievelijk te veranderen, wat Zijne Heiligheid zelve, door hare voornoemde bepaling ten aanzien der verblijfplaats, reeds bewezen heeft gevorderd te zijn door de behoeften der plaatsen en der tijden."

Uit het voorgaande volgt:

1°. dat de bisschoppelijke zetels *definitief* gekonstitueerd zijn, overeenkomstig de den Katholieken toegekende vrijheid;

2°. dat evenwel een enkele Bisschop magtiging heeft gekregen, om voorshands elders zijn verblijf te vestigen;

3° dat de regering echter, de quæstie van Regt ter zijde latende, voornemens schijnt, eigenmagtig, ten aanzien der bisschoppelijke zetels, maatregelen (?!) te nemen;

4° dat zij, desniettemin, toch nog blijft verwachten, op grond van eene daad van inschikkelijkheid van den H. Stoel, dat de Paus de bisschoppelijke zetels elders vestige.

Het is overbodig aan te toonen, van welken ernstigen aard de handelwijze is der regering. Daaruit echter en uit het andere medegedeelde op te maken, dat de Paus aan de Bisschoppen gelast zou hebben »de inbezitneming van hunne zetels tot nader order te verdagen," gelijk geschiedt in het *uit den Haag* aan de *Débats* toegezonden artikel — dat is wat al te kras, en kan alleen toegeschreven worden aan de zucht om, door de verspreiding van onwaarheden, de publieke meening op een dwaalspoor te brengen.

De *Amsterdamsche Courant* heeft een artikel onder het opschrift: *Het tegenwoordig standpunt.* 't Is geschreven met dezelfde sluwheid, welke de liefhebbers van het *genre* in de nota's van den heer van Hall bewonderen kunnen: men herkent er de meesterhand in. Één staaltje: In zake der katholieke kerkregeling zal de vorige regering niet gehandeld hebben in overeenstemming met Z. M. den Koning; dat wil de heer van Hall er gaarne in werken bij het publiek, niettegenstaande het uit alle stukken blijkt dat de betrokkene ministers slechts handelden *op lastgeving van den Koning*; niettegenstaande het openlijk gezegd en niet weersproken is, dat *'s Konings handteekening zelve* den H. Stoel tot handelen magtigde. Hoe wordt er nu gemanœuvreerd, van den kant des heeren van Hall, om dát er in te werken, dat de vorige regering, des ondanks, toch niet in overeenstemming gehandeld heeft met Z. M. den Koning? Men lette op de gaauwigheid en op de beweging der vingers! Al wat plaats gehad heeft vóór den 29 Maart 1852, wordt op zij gezet. Op zij wordt gezet de nota van den Internuntius Apostolicus van den 9 December 1851; op zij wordt gezet het antwoord op die nota van den minister van Buitenlandsche Zaken van den 24 Maart 1852, waarin deze alles afdoende verklaring voorkomt: »*Sous la réserve, que par le seul fait de la libre organisation de l'Eglise Catholique du Royaume, le Gouvernement des Pays-Bas sera réciproquement libéré des engagements qui pourraient être deduits à sa charge des conventions de 1827 et 1841, sous cette réserve, le soussigné* EST AUTORISÉ *à déclarer, que* RIEN NE S'OPPOSE *à ce que l'organisation de l'Eglise Catholique de ce Royaume ait lieu* LIBREMENT." Dat alles wordt op zijde gezet. Maar de *partikuliere* Brief van 29 Maart 1852 van den heer van Sonsbeeck,

... de Liederkerke wordt alleen ter hand genomen en aan het publiek vertoond — die brief waarin de wensch wordt uitgesproken, dat op het schrijven van den 24 Maart spoedig antwoord komen moge — en de goochelaar aan 't roepen: Zoo ziet gij, burgers en boeren, dat het vorige ministerie eigenmagtig en niet op autorizatie van den Koning gehandeld heeft! In waarheid, wij hebben medelijden met het goede publiek, dat tot *dupe* gemaakt wordt van zulke kunstgrepen.

Wij bepalen ons tot de ontleding van dit enkele goochelstukje, door de *Amsterdamsche* vertoond, ofschoon zij in haar artikel nog vele dergelijke *tours d'adresse* verrigt heeft. Doch die er een van kent, kent ze alle. Wij stappen daarom echter van haar artikel niet af. De laatste volzinnen van het artikel van het half-officieele orgaan zijn daar te veel beteekenend voor. Ziehier wat wij daar lezen:

»Het aangeboden wetsontwerp is inderdaad als niets anders te beschouwen, dan als een voorstel aan de volksvertegenwoordiging, met uitnoodiging om, bij afkeuring van het voorgestelde, van haar te vernemen, wat kan geschieden ter wegneming van de bestaande bezorgdheid, die duizenden aan den Koning hebben kenbaar gemaakt.

»Dat het wetsontwerp, gewijzigd, tot wet worde, is ook naar onze overtuiging in het belang van allen, die niet alleen regten voor zich zelven begeeren, maar in opregtheid de grondwettige vrijheid van godsdienst zijn toegedaan....

»Werd het wetsontwerp afgestemd, en bleef de opgewekte bezorgdheid bestaan, wie durft voorspellen of de beginselen van reaktie, die zich in geheel Europa vertoonen, niet ook bij ons zullen doordringen, en zal het dan zoo onwaarschijnlijk zijn, dat Nederland op het voorbeeld van eenige protestantsche en bijna alle katholijke landen, aan de godsdienst van de meerderheid der bevolking voorregten verleent, waarbij de kerkgenootschappen der minderheid alleen als getolereerd voorkomen....

»Aan hen die waarlijk godsdienstvrijheid liefhebben, willen wij deze vraag ernstig aanbevelen:

»Of zij gelooven dat de vrijheid een stevigen waarborg heeft in eene Grondwet, wanneer de meerderheid der bevolking voortdurend bekommerd blijft of niet misschien de verleende vrijheid voor haar nadeelig zou kunnen worden? — Naar ons oordeel leert de geschiedenis van Europa overtuigend het tegendeel. Men moet den geest van reaktie niet ligtvaardig opwekken. De godsdienstvrijheid heeft dan den meest vasten steun, wanneer er geene bezorgdheid bestaat, dat die vrijheid te ver zal gaan; en om die bezorgdheid weg te nemen, kan eene billijke wet tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen hoogst nuttig zijn...."

Is die taal duidelijk? Beteekent het niets haar te vernemen in het speciale orgaan van den prezident-minister? Brengen wij haar, ontdaan van alle diplomatieke fraseologie, tot hare eenvoudigste beteekenis terug, dan toch vernemen wij daaruit:

1°. dat, wordt de wet niet aangenomen, de regering alsdan van de vertegenwoordiging verwacht te vernemen wat zij te doen heeft;

2°. dat, werd de wet afgestemd en werd er verder niets gedaan, dat, in dat geval, de hervormde godsdienst wel eens weer dominante godsdienst zou kunnen worden, terwijl alsdan *al de overige* slechts »getolereerd" zouden worden;

3°. dat, verder, in dat geval, de Grondwet groot gevaar loopt van omverre geworpen te worden.

Derhalve, Volksvertegenwoordigers, een van beiden: of neemt de wetsvoordragt aan, of zegt ten minste wat de regering te doen heeft; zoo niet, gij zoudt het eene noch het andere, dan raakt de Grondwet onder den voet en Nederland krijgt weer eene godsdienst van staat!

Men houde het zich voor gezegd!

Voor ons, ofschoon wij op veel fraais van den kant van het half-officieele orgaan van het ministerie voorbereid zijn, zulk een betoogtrant, als die van de aangehaalde plaats, hadden wij echter niet verwacht daarin te ontmoeten.

Wij zijn intusschen niet zoo zeer bedroefd voor den heer Groen en de staatskerk, die ons de *Amsterdamsche Courant* in de verte vertoont, dat wij daarom vrede zouden hebben met de verkorting van ons regt. Weet de *Amsterdamsche* wat het zijn zou, als hare voorspelling waarheid werd? Och — slechts *le commencement de la fin*.

Wij lezen in de *Grondwet* onder het opschrift van: de diplomatie van den heer van Hall:

»De »handigheid," die de grondslag is van den naam, dien de heer van Hall op zijne politieke loopbaan heeft weten te verwerven, schijnt hem echter op zijn vergevorderden leeftijd meer en meer te begeven: want het feit zelf van de openbaarmaking der nota's, en hunnen inhoud bewijzen dagehelder, dat de heer van Hall als fiskus wellicht onovertreffbaar, toch als Minister van Buitenlandsche Zaken de uitstekende der »onhandige" Ministers van Buitenlandsche Zaken is, waarover Nederland zich tot heden heeft te bedroeven.

»Wij noemen de *openbaarmaking* der nota's eene groote onhandigheid, die aantoont, dat de heer van Hall, in het stuk der diplomatie, nog is een jeugdig apprenti. Den *inhoud* der nota's achten wij compromitterend voor de eer van het vaderland en zijne belangen in de waagschaal stellende,

terwijl, van het standpunt van het ministerie, die inhoud het ministerie-zelf in allen deele *veroordeelt*, en de afgetreden ministers even volkomen *vrijspreekt*, als, bij onbevooroordeelden, voor hen nog vrijspraak noodig ware.

»Onze opregte vaderlandsliefde doet ons betreuren, dat de heer van Hall deze nota's aan de publiciteit heeft overgeleverd, *bovenal* wat de nota van 27 Junij jl. betreft. Het feit is, gelooven wij, zonder eenig antecedent, dat stukken, zonder eenig voorbehoud, zijn geopenbaard, betreffende diplomatieke onderhandelingen, die nog niet zijn afgeloopen; ja die, blijkens den inhoud dier stukken zelven, verder dan ooit van eene spoedige beslissing schijnen verwijderd te zijn.

»Dat is niet alleen eene »onhandigheid" en eene onbescheidenheid; het is tevens nadeelig aan de waarachtige belangen van het vaderland, die men, te regt dan of ten onregte, door deze onderhandelingen tracht te bevorderen.

»Het gebeurt in Engeland zeer dikwijls, dat het een of ander dagblad een diplomatiek stuk, geheel het officieel karakter missende, openbaar maakt. Evenwel dikwerf wordt dan het Engelsche gouvernement in het parlement door een politiek man, van den stempel van den heer Gevers van Endegeest, geïnterpelleerd over de echtheid en de herkomst van zoodanig stuk en over het oirbare, om al wat tot dit stuk betrekking heeft mede te deelen. Maar dan zijn de Engelsche staatslieden »handiger" dan de heer van Hall: en zij verklaren aan het Parlement, dat, wat er ook zij van de echtheid van zoodanig stuk, het gouvernement het niet oirbaar acht, om onderhandelingen, die nog *niet zijn* afgeloopen, door eene *ontijdige* publiciteit in hunnen geregelden afloop te benadeelen. Ook bij ons heeft het vorige Ministerie menigmaal denzelfden voorzigtigen en betamelijken weg gevolgd.

»Het is vooral de openbaarmaking van de nota van 27 Junij jl., die de belangen van het Vaderland benadeelt. Het Ministerie is toch overtuigd, dat de Heilige Vader [woorden van den heer van Hall, ter »bevrediging" gebezigd], in het belang van het Vaderland op menig punt zal behoeven toe te geven. Maar nu worden aan het hof van Rome *stellingen* medegedeeld en *voorwaarden* gesteld, waarvan alvorens daarop eenig antwoord is ontvangen, tegelijk de beoordeeling aan het *publiek* is overgelaten. De heer van Hall is, gelooven wij, als hij iets anders leest dan het *Journal des Débats*, wel overtuigd, dat de openbare meening van elke nuance niet is ingenomen met zijne bevredigingswet. En welken indruk moeten nu zijne *stellingen* en zijne *voorwaarden* maken bij het hof van Rome, als dat hof van Rome bijna te gelijker tijd zal ontvangen de veroordeeling van die *voorwaarden*, en de ontzenuwing van die *stellingen* door de organen der Nederlandsche publieke opinie? Zal dan het hof van Rome niet een wapen vinden in die openbare meening, om daarmede de diplomatieke nota van den heer van Hall te bestrijden; en zou het hof van Rome dan niet kunnen volstaan, door, als eenig antwoord op de nota van 27 Junij jl., den heer van Hall toe te zenden eene serie van hoofdartikelen van de meeste dagbladen in Nederland?

»Het is met gemoedelijke overtuiging, dat wij gelooven, dat de openbaarmaking der nota's, vooral die van 27 Junij ll., de belangen benadeelt, die men zich voorstelt te bevorderen.

»Wij gelooven niet, dat door het hof van Rome reeds is geantwoord op de nota van 27 Junij jl.; maar juist daarom wenschen wij vaderlandslievenden te zijn dan de heer van Hall. Wij wenschen het hof van Rome geene wapenen in de handen te geven, om ons Gouvernement daarmede te bestrijden; en tot dat het antwoord van Rome zal zijn ontvangen, zullen wij ons onthouden van elke beoordeeling van het *tweede gedeelte* der nota van 27 Junij jl., hoe gemakkelijk het overigens ook is, daarvan elke zinsnede ten eenemaal krachteloos te maken. Mogten de overige dagbladen ons voorbeeld willen volgen; zij zouden een wezentlijken dienst bewijzen aan het Vaderland. Waar het ministerie de belangen van dat Vaderland schijnt uit het oog te verliezen, behoort de organen der openbare meening een schitterend bewijs te geven, dat zij die met waardigheid ter harte nemen."

Tot zoo ver de *Grondwet*, die ons niet weinig verrast met zoo zonderling een slot aan zoo uitmuntend een artikel toe te voegen. Waarom het tweede deel der nota van 27 Junij jl. niet beoordeeld en veroordeeld? De heer van Hall onderhandelt immers niet met den Souverein der Kerkelijke Staten, maar met den Paus als Kerkelijk Opperhoofd der Katholieken. Daar is immers in de *nota* geen spraak van de belangen der Kerkelijke Staten, maar uitsluitend en alleen van de godsdienstige vrijheid in Nederland, van Nederlandsche regten, in zoo verre die in verband staan, niet met den Souvereinen Vorst van Rome, maar met het kerkelijk hoofd der Katholieken, als zoodanig in Nederland erkend.

In de nota is geen quæstie om de belangen van den Nederlandschen Staat tegenover de belangen van den Pausselijken Staat te regelen. Er wordt alleen gehandeld over de vraag of de godsdienstige vrijheid al dan niet willekeurig door het Gouvernement ten spijt der Grondwet, ten spijt van verkregene regten, ten spijt van gegevene officieele verklaringen zal worden ingekort. Die vraag te bespreken, vooral naar aanleiding van de avontuurlijke nota's van den heer van Hall, is zoo weinig in strijd met de belangen van Nederland, dat zulks eer wenschelijk en voordeelig is. Daardoor immers alleen kan licht gebragt worden in de onderaardsche duistere gangen, waarin het ministerie zich tracht te verschuilen, ten einde het aan allen dierbaar regt der godsdienstige vrijheid zoek te maken. Die aan dat regt der godsdienstige vrijheid geen waarde hecht, hem past het zwijgen. Maar voor de *Grondwet*, die met evenveel talent als kracht is opgetreden, om de grondwet, wier naam zij draagt, te handhaven, voor haar kan dat stilzwijgen geen pligt, geen offer aan het vaderland, maar eene dienst aan het ministerie-van Hall zijn, welke dienst zij aan dat ministerie niet kan verleenen, dan uit medelijden.

Wij kunnen niet ontkennen, dat het ministerie alle aanspraak heeft op dat medelijden. Maar wij achten ons daarom niet minder verpligt te bestrijden wat onze heiligste regten bedreigt, die wij meer dan goed en bloed liefhebben.

De dusse *Amsterdamsche Courant* van 18 Julij ll. doet de volgende door inhoud en vorm zoo echt »Nederlanderachtige" verzuchting:

»*Extra Plaiziertreinen*

op den

Christelijken Rustdag!"

Hoe »eigenaardig" stichtelijk en dierbaar! en wat nog het meest zegt, hoe *buitengewoon welwillend* voor de vrienden »dezerzijds!"

Zoo begint dan onze goede oude *Amsterdamsche* na den kring van allerlei goochel- en luchtballon- en kunstgenot en zelfs ministerieele wetsvoordragt-dwaasheden te hebben rondgefladderd, eindelijk ook op *hare* manier te »Nederlanderen," en als eene des levens en des vermaaks overzatte, die haar bloei verfleust en haar kansen verkeken ziet, al digter en digter op te schuiven naar den anti-revolutionairen predikstoel.

't Is eigenaardig en kernachtig nationaal! Wat zal het een effekt maken in dezen goddeloozen tijd van »extra-plaiziertreinen op den Christelijken Rustdag," dat de oude huisbewaarster van den heer van Hall tegen zulk eene ontheiliging vragend getuigenis geeft, juist op het oogenblik dat mijnheer de minister-zelf zich met de Kerk begint te bemoeïjen.

't Kan niet missen of het land is zijn redding nabij, met zulke zielvolle verschijnselen uit de hoogte en in de laagte!

Weinige, maar extra vrome lezers van het extra ministerieele en extra geestelooze blad, *uwe* toekomst is verzekerd; reeds ziet ge ieder dag haar beeld u extra voorgespiegeld. Hebt nu ook geen vrees meer voor de ultramontanen, voor Thorbecke of voor »de extra-pleizier-treinen op den christelijken rustdag," Al die dingen zullen worden afgeschaft bij een extra-wet en uwe wonden zullen geheeld zijn. Uwe oude *Amsterdamsche Courant*, sints haar meester op het kussen is geschoven, en de *Kerkelijke Courant* de punthoed als extra versiersel op haar nachtmuts heeft gezet, neemt het op tegen de geheele wereld en is even moedig als vroom.

Zijn het de Thorbeckianen, die u nog altijd doen sidderen, laat dan uwe vrees varen, neemt de *Amsterdamsche* en hoort ze keffen:

»Politieke diskussie met de vrienden van den heer Thorbecke vreezen wij niet in het minst.

Hoe zou dat ook mogelijk wezen, nadat een der medeeigenaren van het ex-stads-orgaan, de ex-burgemeester van Reenen, het aangedurfd heeft op den zetel van den heer Thorbecke te gaan zitten... en... ja wat?

»Maar het is voor hen-zelven wenschelijk (zegt aan den billijken *Nederlander*) dat zij wat voorzigtig zijn in hunne woorden, daar zij anders meer zouden moeten hooren, dan hun welligt *aangenaam* zal zijn."

Hoe moedig! hoe stellig! hoe oftisch en hoe versch een herinnering van de diskussien der schooljeugd, overgebragt per extra trein op politiek gebied!

En, zoo ge nu nog twijfelt, vrome zielen, neemt andermaal de *Amsterdamsche* en lees hare extra betuiging aan den *Tijd*:

»Onze woorden hebben nimmer tweederlei beteekenis."

Daar wij, Gode zij dank, niet tot de *vrome* lezers van de *Amsterdamsche* behooren, maar ze alleen nahouden om te lagchen, moeten wij dit een *stellige tegenspreken*, en haar berigt *onjuist* noemen. Zij had moeten schrijven: »in *onze* woorden is schier nooit eenig beteekenis. Wij praten veeltijds maar zoo wat op den pof mede, als de man die de klok hoorde luiden, maar niet wist waar de klepel hing."

Maar

»De extra plaizier treinen op den Christelijken Rustdag."

De Monsterwet?

»Van de monsterwet gesproken, lees nu eens even wat de *Amsterdamsche* weder opdischt onder het opschrift: *het tegenwoordig standpunt*; dan weet ge dadelijk, wat die dommelige courant door *politieke diskussie* verstaat. Het stuk ziet er zoo eerlijk en tevens zoo geleerd uit gedacht zoo de heer van Hall zelf hier de hand niet in heeft, het zeker de een of andere verwaande notaris klerk is, die dat ook den genie heeft trachten na te doen.

Te Maastricht wordt het navolgende adres geteekend:

»Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»Mijne Heeren!

»Toen de ondergeteekenden, allen R. C. ingezetenen der stad Maastricht, vernamen, welke hevige tegenkanting de wijze organisatie van hun kerkgenootschap bij andersdenkenden ontmoette, vermeenden zij een diep stilzwijgen te moeten bewaren, sterk door hun goed regt en vertrouwende dat elke poging, om aan die grondwettige vrijheid te kort te doen, van zelve schipbreuk zou lijden, ook bij de tegenwoordige Regering, die bij haar optreden eene milde uitvoering der Grondwet had toegezegd.

»Nu echter aan de Tweede Kamer een wetsontwerp is aangeboden, dat hoofdzakelijk tegen twee vijfde gedeelten van Nederlands ingezetenen is gerigt, en waarbij ter bevrediging van een deel der natie, de dierbaarste regten van een ander deel dierzelfde natie worden gekrenkt, — nu achten de ondergeteekenden het van hunnen pligt om, als burgers van denzelfden Staat, hunne toevlugt te nemen tot U, Mijne Heeren, die, getrouwheid aan de Grondwet gezworen hebbende, geroepen zijt om de regten van allen gelijkelijk te helpen verdedigen en beschermen.

»Het behoeft geen betoog, Mijne Heeren, — want eene enkele lezing is voldoende om U te overtuigen — dat het aangeboden ontwerp van wet regelende het toezigt van den Staat op de kerkgenootschappen, noch met de letter, noch met de geschiedenis der grondwet overeen te brengen is; dat de kerkgenootschappen daardoor in hunne zelfstandigheid aangerand en van de Regering afhankelijk gesteld worden; dat, met verzaking van alle verkregene regten, het beginsel van non-retroactiviteit bij hetzelve is geschonden; in een woord dat, in strijd met de vroegere beginselen van de tegenwoordige bewindslieden zelven, het preventief systeem, in de plaats van het repressieve wordt gesteld; en de vrije uitoefening van de Godsdienst van het goedvinden en de willekeur der Regering wordt prijs gegeven. Indien eene voordragt als deze immer tot wet kon worden verheven, het ware met de vrijheid en tevens met de rust en vrede in Nederland gedaan!

»Van de vertegenwoordiging des volks mag men met regt verwachten, dat zij geene zoodanige beperkende bepalingen zal helpen tot stand brengen, die de wetgeving van een vrij land zou onteeren en bij Neerlands kerkvoogden en onderhoorige geestelijken, zonder miskenning van hun karakter en bediening nimmer eerbiediging zouden kunnen vinden.

»In deze regtmatige verwachting nemen de ondergeteekenden de vrijheid zich tot U, Mijne Heeren, te wenden, met eerbiedig verzoek dat het der Kamer behagen moge haar goedkeurend votum aan het voorgedragen wetsontwerp te weigeren.

»Hetwelk doende enz."

Men leest onder de ingezonden stukken in de *Arnhemsche Courant*:

De pligt der liberale protestanten.

»De hoop van het ministerie is teleurgesteld, de partij Groen zal, in vereeniging met de liberaal-protestantsche en de Roomsch Katholieke leden der Tweede Kamer, *tegen* het bekende wets-ontwerp stemmen.

»Daarbij wordt de Tweede Kamer, van de zijde onzer Roomsch Katholieke landgenooten, als 't ware bestormd met adressen, die de verwerping van het wets-ontwerp met nadruk vragen.

»Wat doet nu het ministerie?

»Het heeft — *wij weten dat met volkomen zekerheid* — vóór weinige dagen aan goede vrienden en bekenden niet onduidelijk te kennen gegeven, dat het een petitionnement *ten voordeele* van het ontwerp met verlangen te gemoet zag, *hetwelk dan liefst van Utrecht moest uitgaan*.

»Dat er te Utrecht pogingen tot zoo iets beproefd worden, weten wij eveneens met volkomen zekerheid.

»De taktiek is behendig.

»Men zoekt zóó de Katholieken te isoleren. Men zoekt den indruk van hun, meerendeels waardig, petitionnement te verzwakken, door eene protestantsche beweging daartegenover op te wekken. Gelukt de poging, dan staan natuurlijk de Roomsch Katholieken alleen. Terwijl dan *alleen van de zijde der Roomsch-Katholieken* verzoekschriften tot verwerping van het wets-ontwerp zijn ingekomen, zal het ministerie met een schijn van regt er op wijzen, hoe het ontwerp alleen van *die* zijde tegenkanting ontmoet, omdat men alleen dáár een billijk staatstoezigt — gelijk het in het ontwerp voorgesteld en, blijkens het petitionnement, door alle protestantsche kerkgenootschappen als zoodanig erkend wordt — niet dulden wil. En in *dat* geval, hoe grooter het aantal adressen van Roomsch Katholieken dan is, des te meer zal het ministerie daarin een schijngrond vinden om de gebiedende noodzakelijkheid der wet te betoogen.

»Maar 't staat in *onze* magt, die behendige taktiek van het ministerie te verijdelen.

»En waardoor?

»Door een zuiver-Protestantsch petitionnement tegen het ontwerp. De liberale Protestanten zijn, wanneer zij zich aan elkander sluiten, nog velen in den lande. *Hun* pligt is het thans, te spreken. Van alle kanten moeten zij zich met krachtige, maar bezadigde adressen aan de Tweede Kamer wenden, om de verwerping te vragen van een wets-ontwerp, dat *ongrondwettig is, willekeur tot wet maakt*, en — *kwam het ooit in toepassing* — *niet anders dan spanning en onrust kan veroorzaken*. Dat petitionnement zal aan de beweging tegen het wets-ontwerp, die nu den schijn heeft uitsluitend van de *zijde der Roomschen* te komen, en daardoor wel eens een wapen kon worden in de hand van het ministerie, een geheel ander, een meer nationaal karakter geven. Met een zal het op eene schitterende wijze de velen logenstraffen, die beweren, dat de zaak der godsdienst den liberalen Protestanten volmaakt onverschillig is.

»Dat men zich haasten moet, behoeven wij naauwelijks te zeggen. *Onverwijld* moet men de handen aan het werk slaan. Het is daarom dat wij de liberale dagbladen verzoeken, deze onze opwekking over te nemen en, ieder in hun kring, met hunnen invloed te ondersteunen. Wij kunnen door spoedig handelen, wanneer wij het doen met kalmte, nog veel kwaad helpen verhoeden. Het is nu het tijdstip, dat wij op onze *daden* niet mogen laten wachten.

»*'s Hage*, 17 Juli 1853."

Wij vernemen heden, dat verzonden zijn aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal adressen, gelijkluidende met dat in ons Nommer 1889 medegedeeld of daarmede overeenstemmende, uit

Beemster	met	69	naamteekeningen.
Rijswijk	»	85	»
Wassenaar	»	74	»
Castricum	»	26	»
Oud Beijerland	»	40	»
Bergen	»	97	»
Schoorl	»	21	»
Balk	»	7	»
Philippine	»	40	»
Clara polder	»	10	»
Beest	»	40	»
Goudkade	»	54	»
Ooltgensplaat	»	81	»
Egmond binnen	»	100	»
Berlicum	»	300	»
Dinther	»	90	»
Dungen	»	205	»
Gemonde	»	100	»
Heeswijk	»	132	»
Liempde	»	150	»
St. Michiels-Gestel	»	400	»
Rosmalen	»	183	»
Schijndel	»	398	»
Vught	»	167	»
Waalwijk	»	750	»
Terheijden	»	241	»
Vilsteren	»	67	»
Purmerend	»	[illegible]	»
Delft	»	[illegible]	»
Groningen	»	[illegible]	»
Uithuizen	»	[illegible]	»

NB. *In de opgave van gisteren staat:* Bodegraven; *men leze:* Gouda.

»Aan de redaktie van de Tijd Noord-Hollandsche Courant.

»Wel-Edele Heeren, Geachte Vrienden!

»Ongesteldheid heeft mij tot nu toe verhinderd UEd. na mijne terugkomst in het vaderland, in persoon van mijne erkentelijkheid en achting te komen verzekeren. Spoedig echter hoop ik daartoe in de gelegenheid te zijn. In het vaderland teruggekeerd, acht ik mij nogmaals verpligt Neerlands eerbiedwaardige priesters en godsdienstige Katholieken, uit naam van de gemeente van de H. Rosa op Curaçao, onzen welgemeenden dank te zeggen voor die krachtdadige hulp en belangstelling, ons gedurende 16 jaren zoo edelmoedig betoond. 's Hemels beste zegen zij U daarvoor ten deel. De arme, mij steeds dierbare gemeente van de H. Rosa blijve steeds uwer medewerking en godvrugtig aandenken aanbevolen. Uw, in deze benarde dagen voor Neerlands Katholieken, zoo onschatbaar dagblad gelieve een plaatsje te schenken aan deze regelen van uwe erkentelijken

Dienaar en Vriend,

»Oudewater, 18 Julij 1853. J. J. PUDMAN, R. C. P."

De *Rotterdamsche Courant* zegt, dat op den 17den in de kerk der R. K. van de Klerezij in den Oppert, aldaar de zeer eerwaarde heer Hermanus Heijkamp, pastoor te Rotterdam, met de gebruikelijke plegtigheden tot Bisschop van Deventer is gewijd, de hoogwaarde heer J. Van Santen, Aartsbisschop van Utrecht, verrigtte de wijding, bijgestaan door den hoogw. heer H. J. van Buul, Bisschop van Haarlem en door eene talrijke geestelijkheid.

De zitting van de synode der N. H. kerk zal dit jaar wegens de veelvuldige bezigheden meer dan eene maand moeten duren. De groote meerderheid heeft een voorstel, om in de eerste week van Augustus vakantie te nemen, afgewezen. Tot president is benoemd Dr. P. Boeles, predikant te Noorddijk; tot vice-president Dr. W. L. van Oosterzee, predikant te Goes, en tot secundus van den vice-president Dr. J. A. van Walsem, predikant te Vught. Professor Hofstede de Groot woont in plaats van prof. Pareau, uit Groningen, de zitting der synode bij. (*Grondwet*)

UITSLAG DER VERKIEZING VAN LEDEN VAN DE GEMEENTERAAD TE DEZER STEDE.

Uitgebragte geldige stemmen 1579. Volstrekte meerderheid 790.

In de plaats van den Heer van Reenen is met 1540 stemmen verkozen de Heer Mr. H. PROVÓ KLUIT.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Julij. De keizer en de keizerin hebben gisteren op Malmaison een bezoek aan koningin Maria Christina gebragt.

— Te Marseille is over Genua de tijding ontvangen, dat de Koning van Napels den uitvoer van granen verboden heeft.

— Volgens berigten uit China tot 14 Mei was de stad Nanking door de rebellen bezet, die haar in staat van tegenweer bragten; zij hebben ook Chinkiang bemagtigd. De geheele linie der rivier tusschen de beide steden wordt in volkomen staat van verdediging gesteld, en men meende, dat de rebellen slechts op versterking wachtende waren, om op Peking aan te rukken.

MADRID, 13 Julij. De heer Llorente, benoemd gezant te Konstantinopel, is derwaarts vertrokken.

— Alhier is aangekomen een jonge reus te Lachar in de provincie Grenada, geboren. Hij bleef tot zijn 6de jaar van gewone grootte, op zijn 7de jaar begon hij te groeijen en toen hij 14 jaren had bereikt, meette hij reeds 5 voet 2 duim, en droeg eene zwaren baard. Hij is nu 23 jaren oud, heeft eene lengte van bijna 9 voet en is reeds tweemaal gehuwd geweest.

ENGELAND.

LONDEN 19 Julij. Heden nacht is in het Huis der Gemeenten de wet ter invoering van een successieregt met eene meerderheid van 72 stemmen aangenomen.

— Koning Victorie heeft sedert zaturdag de mazelen. De ziekte volgt den gewonen loop en is niets kwaadaardig.

— De konvokatie der Anglikaansche kerk, die tot Augustus geprorogeerd was, zal alsdan heropend worden. Men verzekert dat de ministers Aberdeen, Clarendon, Gladstone, nu alle drie, puseyitische gevoelens toegedaan, bereid zijn om hunne toestemming te geven tot de onbelemmerde werking der synode of vergadering in hetgeen zij noodig oordeelen mogt voor het belang der kerk. De aartsbisschop en eenige andere ministers zij er tegen gestemd.

— In het Huis der Gemeenten heeft men inlichting verlangd aangaande het gebeurde met den heer Costa en gewenscht te vernemen, of het waar was, dat Oostenrijk de uitdrijving der Hongaarsche vlugtelingen uit Turkije heeft geëischt.

— Men spreekt van veranderingen in het kabinet, ten gevolge der Oostersche quæstie; graaf Clarendon zoude het ministerie van binnenl. zaken aanvaarden en de portefeuille van buitenl. zaken aan Lord Palmerston afstaan.

— In het Huis der Lords wensche lord Malmesbury heden te weten, of het kabinet niet voornemens was de twee cirkulaires van den heer van Nesselrode te beantwoorden en, even als Frankrijk en Rusland, dit antwoord openbaar te maken. Lord Clarendon verklaarde namens het kabinet, dat indien het Britsche gouvernement niet had geantwoord op de eerste cirkulaire

den heer van Nesselrode, zulks was, omdat die nota hoofdzakelijk de Heilige Plaatsen betrof, waarbij Engeland geen belang had; doch op de tweede nota was in gelijken zin geantwoord als door het Fransche gouvernement.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 19 Julij. Men schrijft uit Konstantinopel 4 Julij, dat de baron von Bruck door de koorts aangetast, doch hersteld was; voorts dat de levensmiddelen in Turkije zeer goedkoop waren, ten gevolge van den overvloedigen oogst.

WEENEN, 17 Julij. Gisteren avond is de keizer van zijne reis naar Moravië alhier teruggekomen.

— Vrijdag zijn dépêches voor keizer Nikolaas van hier naar Petersburg verzonden, zoodat de komst van den keizer te Warschau in de eerste dagen nog niet te verwachten is.

ITALIË.

Men schrijft uit Rome, dat Kardinaal Savelli, vroeger minister van Binnenlandsche Zaken, tot voorzitter van den staatsraad voor de financiën is benoemd.

Men schrijft uit Turijn, dat de groothertog van Florence het tegen Guerrazzi en medebeschuldigden uitgesproken vonnis in levenslange ballingschap heeft veranderd.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 20 Julij.

BEVALLEN (19 Julij): M. E. Ruijter, geb. Kemper, D.
OVERLEDEN (15 Julij): A. C. Horch, wed J. E. Dinger, 67 j. - C. Kouwenhoven, 75 j. — (16 Julij): A. G. Jarman, 66 j.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	$56\frac{5}{16}$	Livorno	2/m.	*f*	$39\frac{1}{2}$
,,	[illegible] ,,	$56\frac{11}{16}$	Napels	,,	,,	$81\frac{1}{8}$
Bordeaux	2/m. ,,	$55\frac{1}{8}$	Petersburg	,,	,,	1,86
,,	½/m. ,,	$56\frac{1}{8}$	Weenen	6/w.	,,	$31\frac{7}{8}$
Madrid	3/m. ,,	245	Augsburg	,,	,,	$35\frac{3}{8}$
Cadix	,, ,,	245	Frankfort	,,	,,	$99\frac{1}{4}$
Sevilla	,, ,,	242	Hamburg	2/m.	,,	$35\frac{3}{8}$
[illegible]	,, ,,	243	,,	zigt	,,	$35\frac{11}{16}$
Lissabon	,, ,,	$41\frac{1}{2}$	Londen	2/m.	,,	$11,72\frac{1}{2}$
Porto	,, ,,	$41\frac{1}{2}$	,,	zigt	,,	11,80
Genua	2/m. ,,	$46\frac{7}{8}$	Rotterdam			¼

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

			gebl.	20 JULIJ		gebl.
NEDERLAND, Werkel. Schuld	2½ pCt.	$63\frac{13}{16}$	$63\frac{11}{16}$	a	$63\frac{15}{16}$	$63\frac{15}{16}$
Dito Dito	3	$76\frac{7}{8}$				
Dito Dito	4	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{3}{8}$		$95\frac{1}{2}$	
O. I. Leening 1844	4	$95\frac{7}{16}$				
Amortis. Syndic.	3½		$94\frac{5}{8}$			
Handel-Maatschappij	4½	$126\frac{1}{2}$				
Aand. Rijn-Spoorweg						
Aand. Holl. S. M.						
Obligatiën						
BELGIË, Obligatiën 1844						
Cert. bij de Belg. Bank	2½					
Dito bij Rotsch. en Volksv.		53				
FRANKRIJK, Obligatiën	3					
SPANJE, Nieuwe	1	23	23		$23\frac{3}{16}$	$23\frac{3}{16}$
Dito	3	$47\frac{5}{16}$				
Dito Binnenl. à 6/m.		43	$42\frac{15}{16}$		$43\frac{1}{16}$	43
Coup. Bewijzen		$5\frac{15}{16}$	6			
Amortisable Schuld		$5\frac{1}{4}$	$5\frac{1}{4}$			
PORTUGAL te Londen	5	$40\frac{3}{4}$	$40\frac{7}{8}$		$41\frac{3}{8}$	$41\frac{3}{8}$
Dito Dito	4	$37\frac{7}{8}$	$38\frac{3}{16}$		$38\frac{5}{8}$	$38\frac{5}{8}$
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	$109\frac{1}{8}$	109			
Dito dito 1828 en 1829		108	108			
Cert. bij d°. 1831 en 1833			98			
Dito	4½	$100\frac{1}{8}$	$100\frac{1}{8}$			
Dito bij Hope						
Dito bij *Stieglitz en C°*		$92\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{4}$			
Dito bij id. 5de Serie	4					
Cert. te Hamburg	5	$101\frac{1}{2}$				
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van dito						
POLEN, Certifikaten	4	$85\frac{5}{8}$	$85\frac{5}{8}$			
Dito Aand. à fl. 300		$160\frac{3}{4}$				
Dito met Lot à 300						
AMERIKA, Bank-Actiën		$4\frac{1}{2}$				
PRUISSEN, Aand. met Lot, R. 50 *f*						
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	$82\frac{3}{8}$	$82\frac{5}{16}$		$82\frac{5}{8}$	
Dito 1847	2½	$42\frac{7}{16}$	$42\frac{3}{8}$		$42\frac{7}{16}$	
Dito 1851	2½	$42\frac{3}{8}$	$42\frac{5}{16}$		$42\frac{3}{8}$	
Dito 1852	5	$94\frac{3}{8}$	$94\frac{1}{4}$		$94\frac{5}{16}$	
Dito bij *Gall en C°*		87				
Dito	4					
Letter [illegible]	5	$94\frac{3}{8}$	$94\frac{1}{4}$		$94\frac{5}{16}$	
Aand. [illegible] 500						
Nieuwe dito [illegible] 250						
NAP. [illegible]						
BRAZIL [illegible]		$98\frac{3}{4}$				
Dito Leening 1843						
Dito £ 200						
PERU						
MEXICO Nieuwe	3	$26\frac{1}{4}$	$26\frac{1}{4}$		$26\frac{1}{4}$	$26\frac{1}{4}$
VENEZUELA [illegible]	3½					
GRENADA à £ 100	2	$24\frac{1}{4}$				
Dito Uitgestelde		$9\frac{1}{2}$				
ECUADOR à £ 100						
Mexiko onbepaalde 26						

Van de genoteerde fondsen bepaalde zich de handel nagenoeg alleenlijk in 2½ pCt. Werk. Schuld, Spaansche, Oostenrijksche, en Portug., welke tot verhoogde prijzen zeer gezocht waren, terwijl de andere soorten niets bijzonders opleverden.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 19 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 55¼; 1840/1842 4½ pc. 98, 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22 7/8; Binnenl. 3 pc. 43; Romeinen 5 pc. 85¼; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 85½.

PARIJS, 19 Julij. Fransche 3 pc. 78,15; id. 4½ pc. 102,50; Bank-Aktien 2700, —; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —, —; Spanje 1—3 pc. 22¼; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 42¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 98,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 99½; Rusland 4½ pc. 98¾; Metall. 5 pc. —.

LONDEN, 19 Julij. Cons. kont. 98¼ a —; op tijd 98¼ a —; Braz. 99½ a 100¼; 1829/29 100 a 102; 1852 98 a 99; Den. 3 pc. 84 a 86; 5 pc. 105 a 107; Ecuad. 5¼ a 5½; Gren. 21½ a 22; Uitgest. 9¼ a 9¾; Mexiko Nieuwe 26¼ a —; Peru 4½ pc. N. 84 a 85; Uitgest. 58¼ a 59¼; Rusl. 1822 5 pc. 117 a 118; (N.) 4½ pc. 100 a 100¼; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. [illegible] —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22¼ [illegible] 46¾; Coup. cert. 5¼ a 6; Passive [illegible] a —; id. [illegible] Venez. [illegible] 39; Urug. 15¼ a 16¼; Wissel op Amsterdam *f* —, —; Grieken 1824 — a —; 1825 —.

WEENEN, 19 Julij. Met. 5 pc. 94¼; Bank-Aktien 1410; Wissel op Londen 10.43; Zilver 9¼.

BERLIJN, 18 Julij. Schuldbr. 3½ pc. 92½; Loten 141¼; Rusl. Stiegl. 4 pc. 98; Pools. 4 pc. 89½; Loten fl. 500 92; Oost. Met. 5 pc. —; Amsterdam zigt 141⅞ id. 2/m. 141⅛.

FRANKFORT, 19 Julij. Met. 5 pCt. 86; W. Bank-Aktiën 1596; W. Loten fl. 250, 123; Spanje 1 pCt. 23¼, id. 3 pCt. 43; Wissel op Weenen 109.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIËN

Metalliek	*f* 27,—	a —	Pruissische	*f*	$34\frac{3}{4}$	a —
Napelsche	25,30	,, —	Spaansche		$2,46\frac{1}{2}$	,, —
Div. in £St.	11,75	,, —	Hamb. Russ.		$30\frac{3}{16}$	,, —
Eng. Russen	—,—	,, —	Russ. in 4. R.		$37\frac{1}{16}$	,, —
Fransche	$56\frac{1}{4}$	,, —	,, Pap. ,,		—	,, —
Belgische	$56\frac{1}{4}$	,, —	Pools. in Fl.		$28\frac{1}{4}$	,, —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIËN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,80	a	9,90
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	»	5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,80	»	11,90
» Pistolen	» 9,65	»	9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,50	»	9,60
Baren Gouden Speciën a *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn	1¼	à	1¼ pc.

ZILVEREN SPECIËN.

[illegible]			
Stukken van 5 Francs	» 2,35	»	2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	»	2,70
Fransche	» 2,70	»	2,75
Pruissische Daalders	» 1,75	»	1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	à	—,—
» 900 » 700	» 104,50	»	105,—

HANDELSBERIGTEN.

« AMSTERDAM, » 20 Julij.

GRAANMARKT.

Tarwe tot iets hoogere prijzen met veel handel aan konsumtie en ter verzending, verkocht in Entrepot 127 ℔ oude Rijn *f* 295, 298; in Konsumtie: 130 ℔ b. Pool. *f* 345, 350; 125 ℔ dito *f* 325; 126 ℔ mindere dito *f* 323; 127 ℔ dito *f* 322; 128 ℔ roodb. dito *f* 315; 128 ℔ bonte dito *f* 330; 125 ℔ p. Groninger *f* 285.

Rogge tot ruim vorige prijzen met goeden handel, verkocht in Entr.: 118 ℔ Archangel *f* 194; in cons.: 123 ℔ Pommer *f* 223; 123 ℔ Pruiss. *f* 220; 124 ℔ Burgas *f* 220; 120, 123 ℔ Donau *f* 206, 215; 115, 116, 117 ℔ p. Gedr. *f* 185, 186, 188.

Garst, Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in Sept. Oct. en Nov. 68½ *&. Raapolie* op 6/w. *f* 37½; Vliegend *f* 36½; 1°. Mei ek. *f* 39½; Sept. *f* 37¼, ⅛, ⅛; Oct. *f* 38¼, ⅛; Nov. *f* 38¼, ⅛; Dec. *f* 39, 8¼, ⅛. *Lijnolie* op 6/w. *f* 33½; Vliegend *f* 32¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38; Vliegend *f* 37¼.

ANTWERPEN, 19 Julij. *Koffij*. Er zijn gedaan 1282 b. Domingo.

Granen. Tarwe blijft vooruitgaan en er zou veel gedaan worden, indien de houders wat beter los lieten.

Ruwe Suiker. Er zijn gedaan 166 k. blond Havana. *Geraffineerd*. Er zijn gedaan 100,000 k. Gestampte en 50,000 k. brooden.

Tabak. Er zijn gerealiseerd 97 v. Kentucky.

LONDEN, 18 Julij. *Suiker*. Vreemde ferm nogtans niet zeer gevraagd voor konsumptie of uitvoer. Er is veel Portoriko aangeslagen in veiling.

Koffij. Native niet onder vorige prijzen te koop. Plantage fijne goed gevraagd tot ferme prijzen, in geringe gaat weinig om.

Thee. Meer gevraagd en ferm.

Rijst. Levendig gezocht, tot vorige prijzen [illegible] weinig afgegeven.

Indigo. De zitting, 2072 kisten zijn geveild omtrent tot vorige prijzen, goede en fijne soorten golden [illegible] prijzen, van gemengde soorten zijn 550 [illegible].

NEW-YORK, 5 Julij. *Katoen*. [illegible] ferm en de houders willen niet lager afgeven [illegible].

Vrachten. Lusteloos. *Katoen* [illegible] tot [illegible] d. voor Liverpool.

Wissel. Onveranderd: Londen 9½ a 9¾ premie; Frankrijk [illegible]

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 19 Julij. T. Malta, Rosa, Odessa.

HELVOET, 19 Julij. D. H. Kramer, Doelwijk, Batavia. - P. D. Nap, Macasser, Akyab. - D. van der Valk, California, St. Ubes.

BROUWERSHAVEN, 18 Julij. P. Verschuur, Vier Gezusters, Banjoewangie.

UITGEZEILD:

TEXEL, 19 Julij. A. Klok, Hunderen, Lissabon.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. Prater, van Batavia in Helvoet binnen, rapporteert den 11 Julij in de Noordzee gepraaid te hebben, het schip Resident van Son, kapt. Banditz, van Rotterdam n. Cardiff.

Den 12 Junij op 3° 0' N. Br. 22° 15' W. L. Diligence, kapt. Smith, v. Akyab n. Vlissingen.

PRIJZEN DER PERCEELEN,

Geveild op Maandag 18 Julij, in het O. Z. Heeren Logement.

N° 1. Een Huis en Erve, Kloveniersburgwal, B 114, *f* 8450, C. H. Gijselman.

2. [illegible] *de Arend* [illegible] C 191 à 193, *f* 3250, *f* 800, A. Jong.

3. De Boeren-Hofstede *Ligt te Vrede*, in Overdiemen, Gem. Diemen, groot b. 10.5970, *f* 7350, P. Baay.

4. Zes Kampen Wei- en Hooiland, als voren, groot b. 6.2530; *f* 4000, *f* 1, H. C. Coers.

5. Drie Kampen dito, in den Gemeenschaps-Polder, Gem. Diemen, groot b. 4.69, *f* 2500, P. Baay.

6. Een Huis, Achterhuis en Erve, Warmoesstraat, M 151, *f* 6000, Opgehouden.

7. Een Huis en Erve, Botermarkt, Y 291, *f* 5200, G. van Heerde.

8. Een dito, als voren, Y 292, *f* 7700, G. van Heerde.

9. Een dito, Utrechtsche Straat, naast Perceel N° 8, Y 293, *f* 5100, G. van Heerde.

10. Een dito, Amstelstraat, Y 443, *f* 8400, *f* 100, R. Wolleswinkel [illegible]gerink.

11. Een dito, Amstelstraat, Y 376, *f* 4500, *f* 25, Opgehouden.

12. Een Huis en Erf, Rokin, A 440, *f* 4200, *f* 275, J. Holt.

13. Een Pakhuis en Erf, *de Zon*, Achtergracht, Z 142, *f* 4500, *f* 50, Opgehouden.

14. Een dito, *December*, nevens N° 13, Z 141, *f* 5800, *f* 50, Opgehouden.

15. Een Huis en Erve, Nieuwendijk, L 47, *f* 6750, F. L. Hoelen.

16. Een Huis, Tuin en Erve, Eglantiersgracht, NN 85, *f* 3125, *f* 60, H. G. Scheltema.

17. Een Pakhuis en Erf, *het Bonte Kalf*, Brouwersgracht, QQ 31, *f* 1525, Opgehouden.

18. Een Huis en Erve, Weesperstraat, W 56, *f* 1600, Opgehouden.

19. Een Huis, Achterhuis en Erve, Goudsbloemstraat, OO 393 en 394, *f* 1500, H. A. Baarslag.

[illegible] *f* 1915, *f* 25, [illegible]

22. De helft in een Huis en Erve, tweede Eglantiersdwarsstraat, NN 446, *f* 675, *f* 30, J. F. Schutte.

23. Een Huis en Erve, Amstelstraat, P 60, *f* 2600, *f* 4, W. K. van Maarschalkerwaart.

24. Een dito, Konijnenstraat, FF 517, *f* 925, *f* 60, H. Heijes.

25. Een dito, Hasselaarsteeg, L 203, *f* 1200, *f* 30, P. Subiese.

26. Een dito, Prinsengracht, AA 594, *f* 1725, *f* 125, J. Fikkert.

27. Een dito, Groote Wittenburgerstraat, T 348, *f* 1725, *f* 300, B. Keuch.

28. Een dito, Tuinstraat, in den Metselaarsgang, OO 180, *f* 150, P. D. Lusink, Jr.

N° 20 is niet geveild.

ADVERTENTIËN.

(3081) GETROUWD:

B. H. VAN OS
en
T. E. M. VAN DER LIET.

(3080) Heden beviel, voorspoedig, van eene welgeschapene DOCHTER, A. M. M. WIMMERS, geliefde Echtgenoot van

M. W. TERWINDT.

PANNERDEN, 18 Julij 1853.

(3074) Heden overleed aan de gevolgen eener slepende ziekte, na tijdig voorzien te zijn van de H. Sacramenten der H. Kerk, mijn dierbare Echtgenoot de Wel-Ed. Heer JOANNES HENRICUS WEIJLL, in den ouderdom van ruim 48 jaren, diep betreurd door mij en mijne kinderen.

M. H. BOLET,
TIEL, 16 Julij 1853. Wed. J. H. WEIJLL.

Algemeene kennisgeving.

De Directie van het R. K. Liefdegesticht,

te Zwolle, verlangt voor hare School van de Eerste Klasse voor Jongens, eenen HULPONDERWIJZER, die niet minder dan den derden rang bezitten, gedurende eenigen tijd aan eene Katholieke School werkzaam is geweest. Aanvragen worden onder *franco* brieven, vóór den 1 Augustus eerstkomende, te gemoet gezien bij den President van voornoemde Directie,

H. VAN KESSEL.

ZWOLLE, den 19 Julij 1853. (3078)

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.